

1

SKYRIUS

Gimiau 1632 metais Jorko mieste, pasiturinčioje svetimšalių šeimoje, mano tėvas buvo kilęs iš Brėmeno ir iš pradžių įsikūrė Halyje. Gerokai pralobęs iš prekybos, jis metė savo verslą ir persikėlė į Jorką; ten vedė mano motiną iš garsios Robinzonų giminės – tai labai sena to krašto šeima; mane irgi pavadino Robinzonu Kreicneriu, bet kadangi Anglijoje įprasta iškraipyti svetimus žodžius, tai mus ėmė vadinti Kruzais; dabar mes ir patys taip tariame ir rašome savo pavardę, mane visada taip vadino ir mano draugai.

Aš turėjau du vyresnius brolius. Vienas jų buvo pulkininkas leitenantas Flandrijoje, anglų pėstininkų pulke, kuriam kadaise vadovavo garsusis pulkininkas Lokhartas; šis brolis žuvo kautynėse su ispanais prie Diunkerko. Kas ištiko antrąjį brolių – nieko nežinau, kaip mano tėvas ir motina nežinojo, kas vėliau ištiko mane.

Kadangi buvau trečiasis šeimoje ir tėvai manęs nemokė jokio amato, tai mano galva nuo pat jaunų dienų buvo pilna visokių svaičiojimų. Tėvas, kuris buvo jau labai senas, suteikė man pušetiną išsilavinimą, žinoma, kokį galima įsigyti mokantis namie ir lankant kaimo mokyklą. Jis norėjo, kad būčiau teisininkas, bet aš svajojau tik apie jūrų keliones ir šis mano troškimas buvo toks stiprus, jog paniekinau tėvo valią, – maža to, – paniekinau jo įsakymus, nepaisiau motinos ir draugų maldavimų bei įtikinėjimų; rodos, pati prigimtis ir likimas mane stūmė į tuos vargus, kuriuos vėliau teko patirti.

Mano tėvas, protingas ir prityręs žmogus, nujautė šituos ketinimus ir rimtai bei išmintingai mane įspėjo. Vieną rytą jis pasišaukė mane į savo kambarį, kuriame jį buvo prirakinusi podagra, ir ėmė labai karštai man priekaištauti. Jis paklausė, kas gi kitas daugiau, jei ne vien tik valkatiški polinkiai, skatina mane apleisti tėvų namus ir gimtąją šalį, kur man esą lengviau išeiti į žmones, kur aš galįs stropumu ir darbu padidinti savo turtą ir paskui gyventi ištaigingai ir maloniai. Į svetimas šalis, ieškodami nuotykių, vyksta, sakė jis, arba tie, kurie neturi ko prarasti, arba garbėtroškos, geidžią iškilti aukščiau. Leisdamiesi į žygius, peržengiančius kasdienio gyvenimo ribas, jie stengiasi pataisyti savo reikalus ir išgarsinti savo vardą, bet tokie dalykai man esą arba neįmanomi, arba žeminantys; aš turįs pasirinkti vidurio kelią, kitaip sakant, aukštesnę kuklios buities pakopą, kuri, kaip jam parodęs ilgametis patyrimas, esanti geriausia pasaulyje, prieinamiausia žmogaus laimei, apsauganti tiek nuo skurdo ir nepritekliaus, nuo fizinio darbo ir kančių, tenkančių žemesniems sluoksniams, tiek ir nuo aukštesniųjų sluoksnių

prabangos, tuščios garbės, pasipūtimo ir pavydo. Koks malonus yra toksai gyvenimas, sakė jis, aš jau galįs spręsti iš to, jog visi kitokios padėties žmonės jam pavydi: net karaliai neretai skundėsi, kam gimė didiems darbams, ir apgailestavo, kad likimas jų nepastatė tarp dviejų kraštutinių – menkystės ir didybės, o ir išminčius pasisako už vidurio kelią kaip tikros laimės laidą, apsaugantį ir nuo skurdo, ir nuo prabangos.

Jis man liepė stebėti, ir aš pamatysiąs, kad visos gyvenimo negandos pasiskirsčiusios tarp aukštųjų ir žemųjų sluoksnių ir kad mažiausiai jų tenka pasiturintiems žmonėms, nepatiriantiems tiek likimo smūgių, kiek jų tenka didikams ir prastuoliams; net nuo kūno ir dvasios negalavimų jie apdrausti labiau negu tie, kuriems, viena, juos sukelia ydos, prabanga ir visokiausios prašmatnybės, o antra – sunkus darbas, skurdas, prastas maistas ir jo trūkumas, ir kuriems toksai gyvenimo būdas lemia vien nelaimės. O vidutinė padėtis – palankiausia suklestėti visoms dorybėms, visiems buities džiaugsams; gausa ir taika – jos palydovės, ją laimina ir lydi nuosaikumas, santūrumas, ramybė, sveikata, draugingumas, visokiausios malonios pramogos ir įvairūs džiaugsmai. Vidutiniškai pasiturįs žmogus savo gyvenimo kelią nueina tykiai ir sklandžiai, neapsunkindamas savęs nei fiziniu, nei protiniu nepakeliamu darbu, neparsiduodamas į vergovę už kąsnį duonos, nesikankindamas, kaip čia susiradus išeitį iš keblios padėties, atimančios sielai ramybę, o kūnui miegą, negraujamas pavydo, nedegdamas slapta garbėtroškos ugnimi. Viskuo aprūpintas, jis nejučiomis slenka savo keliu, protingai džiaugdamosis gyvenimo saldybėmis, be kartėlio priemaišos, jausdamasis laimingas ir iš kasdienio patyrimo mokydamosis vis giliau pajusti savo laimę.

Paskui tėvas primygtinai ir labai nuoširdžiai manęs prašė nesielti vaikiškai, nepulti stačia galva į skurdą ir kančias, nuo kurių prigimtis ir man tenkanti padėtis visuomenėje, rodos, turėtų mane apsaugoti. Jis kalbėjo, kad man nesą reikalo dirbti dėl duonos kąsnio, kad jis pasirūpinsiąs manimi, pasistengsiąs tinkamai išvesti mane į tą kelią, kurį ką tik patarė man pasirinkti, ir kad jeigu man gyvenime nesiseks ar nebūsiu laimingas, tai kal tas bus piktas likimas arba mano paties žioplumas. Įspėdamas mane susilaikyti nuo žingsnio, kuris tegali būti man žalingas, jis tuo atliekąs pareigą ir nusiimąs nuo savęs bet kokią atsakomybę. Žodžiu sakant, jei aš pasiliksiąs namie ir tvarkysiąs gyvenimą pagal jo nurodymus, jis būsiąs man geras tėvas, bet nepridėsiąs rankos prie mano pražūties, skatindamas mane išvykti svetur. Baigdamas jis kaip pavyzdį priminė man, kokio likimo susilaukė vyresnysis brolis, kurį jis taip pat primygtinai įtikinėjęs nedalyvauti Nyderlandų kare, bet visi jo įkalbinėjimai likę bergždi: svajonių suviliotas, jaunuolis pabėgęs į kariuomenę ir buvęs nukautas. Ir nors jis, kaip sakė, niekad nesiliausiąs melstis už mane, bet pareiškė man stačiai, kad jeigu aš neatsisakysiąs beprotiško savo sumanymo, ateis laikas, kai aš gailėsiąsis nepaklausęs jo patarimo, bet tada galbūt man niekas nebepadės išbristi iš bėdos.

Aš mačiau, kaip tėvui baigiant šią kalbą, – kuri iš tikro buvo pranašiška, nors jis pats tikriausiai to nenujautė, – gausios ašaros pasruvo veidu, ypač kai jis ėmė kalbėti apie žuvusį mano brolį, o sakydamas, kad man ateisiąs atgailos metas, bet jau nebūsiąs kas man padeda, tėvas taip susijaudino, jog nutraukė savo kalbą, tepareiškęs, kad jo širdis perpildyta ir jis nebegalįs man nieko daugiau pasakyti.

Mane tikrai sugraudino ši kalba – ir ko ji nebūtų sugraudinu-
si? – tad pasiryžau nebegalvoti apie iškeliavimą svetur, o įsikurti
gimtinėje, kaip troško mano tėvas. Bet, deja, praėjo kelios dienos,
ir iš mano pasiryžimo nieko nebeliko: žodžiu sakant, praslinskus
kelioms savaitėms po pasikalbėjimo su tėvu, aš, norėdamas iš-
vengti naujų tėvo graudinimų, nusprendžiau pabėgti iš namų.
Bet vis dėlto suvaldžiau pirmąjį savo nekantravimo įkarštį ir vei-
kiau neskubėdamas: pasirinkęs tokią valandą, kai mano motina,
rodos, buvo geriau negu paprastai nusiteikusi, pasivėdėjau ją į
šalį ir pasakiau, jog visas taip degu troškimu išvysti pasaulį, kad
jei net ir imsiuosi kokio darbo, man vis tiek neužteks kantrybės
išvaryti jį ligi galo ir kad verčiau tėvas teišleidžia mane geruoju,
jei nenori, kad iškeličiau be jo sutikimo. Pasakiau, jog man
dabar aštuoniolika metų, o tokio amžiaus jau per vėlu moky-
tis prekybos ar advokato profesijos; be to, jei ir mėginčiau eiti
mokytis, tai esu įsitikinęs, kad pabėgsiu nuo savo šeimininko
neišbuvęs iki galo ir išplauksiu į jūrą. Aš prašiau motiną, kad ji
prikalbėtų tėvą leisti mane bent vieną kartą pakeliauti; tada, jei
toks gyvenimas man nepatiks, grįšiu namo ir jau daugiau niekur
nebekeliausiu ir duosiu žodį, jog būsiu dvigubai uolesnis ir ati-
dirbsiu už prarastąjį laiką.

Mano žodžiai motiną labai užrūstino. Ji man pareiškė, kad
šiuo reikalu su tėvu neverta kalbėti, nes jis per daug gerai su-
prantąs, kas man naudinga, ir nepritarsiąs niekam, kas man pra-
žūtinga. Ji stebėjosi, kaip aš dar galįs galvoti apie tokius dalykus
po pasikalbėjimo su tėvu, kuris mane taip švelniai ir maloniai
įtikinėjo. Žinoma, jeigu aš norįs save pražudyti, tai nuo šitos
bėdos neišsisuksiąs, bet aš galįs būti tikras, jog nei ji, nei tėvas

niekad nepritarsią mano įgeidžiui; ji pati nė kiek nenorinti prisidėti prie mano pražūties, ir aš niekad negalėsiąs pasakyti, kad motina man pritarusi, kai tėvas buvęs priešingas.

Vėliau sužinojau, kad motina, nors ir buvo atsisakiusi pasakyti tėvui mano prašymą, vis dėlto žodis žodin atpasakojo jam visą mūsų pokalbį. Tėvas dėl to labai susirūpino ir dūšaudamas jai pasakė: „Vaikinas galėtų būti laimingas, jei liktų namie, bet jeigu leisis į svetimus kraštus, taps nelaimingiausiu padaru, koks kada nors yra gyvenęs žemėje. Ne, aš negaliu jam pritarti.“

Tik beveik po metų ištrūkau į laisvę; visą laiką atkakliai dėjausi esąs kurčias visiems pasiūlymams imtis kokio nors darbo ir dažnai prikaišiodavau tėvui ir motinai už griežtą jų nusistatymą prieš tą gyvenimo būdą, į kurį mane traukia įgimti polinkiai. Bet vieną dieną, man būnant Halyje, kur patekau atsitiktinai, šį kartą visiškai nemanydamas pabėgti, vienas mano bičiulis, vykstąs į Londoną savo tėvo laivu, ėmė įkalbinėti mane plaukti drauge su juo, panaudodamas jūrininkams įprastą vilionę, kad kelionė man nieko nekainuosianti, ir aš, nepasiklausęs nei tėvo, nei motinos, netgi neišpėjęs jų nė vienu žodžiu, palikęs jiems viską sužinoti kaip pasitaikys, nepasiprašęs nei Dievo, nei tėvo palaiminimo, neatsižvelgęs į aplinkybes ir negalvodamas apie savo pasielgimo pasekmes, nelemtąją valandą, Dievas žino, 1651 metų spalio 1 dieną, laivu išplaukiau į Londoną. Manau, kad jaunų nuotykių ieškotojų negandos niekuomet neprasidėjo taip anksti ir netruko taip ilgai kaip manosios. Vos tik mūsų laivas išplaukė iš Hamberio žiočių, tuojau papūtė vėjas ir prasidėjo baisus bangavimas; ligi tol aš niekad nebuvau plaukęs jūra, ir man pasidarė neapsakomai bloga ir baisiai sukrėtė mano sielą. Dabar

aš rimtai susimąščiau, ką padariau ir kaip teisingai mane ištiko dangaus bausmė už tai, kad taip niekšingai apleidau tėvų namus ir pamyniau sūnaus pareigą. Visi gerieji mano tėvų patarimai, tėvo ašaros, motinos maldavimai iškilo atmintyje, ir mano sąžinė, kuri tuo metu dar nebuvo spėjusi galutinai surembėti, priekaištavo, kam nepaisiau jų graudenumų ir kam pamyniau savo pareigas Dievui ir tėvams.

Tuo tarpu vėtra stiprėjo, ir jūra ritosi aukštos bangos, nors ši audra toli gražu nebuvo panaši į tai, ką daug sykių mačiau pasakui, ir netgi į tai, ką man teko matyti po kelių dienų. Bet užteko ir to sugluminti tokiam jaunam jūreiviui, nieko šioj srity nenusimanančiam, koks aš tuomet buvau. Aš manydavau, kad kiekviena atsiritanti banga mus tiesiog praris, ir kiekvieną kartą, kai laivas krisdavo žemyn, tarp bangų, man rodėsi, kad jis jau nebeiškils į viršų. Taip sielvartaudamas ne sykį ryžausi ir prisiekinėjau, kad jei Dievas teiksis šį kartą pasigailėti mano gyvybės, jei mano koja vėl atsistos ant kietos žemės, tučtuojau grįšiu namo pas tėvą ir niekadęs, kol gyvas, nebesėsiu į laivą; prisiekinėjau klausyti tėvo patarimo ir niekuomet nesileisti į tokias negandas, kokias patyriau tuomet. Tik dabar supratau, kokie teisingi buvo tėvo samprotavimai apie auksinį gyvenimo vidurį, kaip ramiai, kaip maloniai jis praleido savo dienas, niekada nepatyręs audrų jūroje ir nekenčijęs bėdų sausumoje, tad nusprendžiau grįžti į tėvo namus kaip atgailaujęs sūnus palaidūnas.

Šitokių blaivių ir sveikų minčių man užteko tol, kol truko audra, ir dar kurį laiką, bet rytojaus dieną vėtra ėmė tilti, jūra aprimo, ir aš po truputį su ja apsipratau. Šiaip ar taip, visą tą dieną buvau nusiteikęs labai liūdnai, be to, dar ne visai buvau

atsigavęs nuo jūros ligos, tačiau į pavakarę dangus išsigiedrijo, vėjas nuščiuvo ir atėjo puikus, žavingas vakaras. Saulė nusileido visai be debesų ir tokia pat skaisti pakilo kitą rytą; lygi jūra, nė mažiausio vėjelio neribenama, visa nužerta saulės, buvo toks žavus vaizdas, kokio aš dar niekad nebuvau matęs.

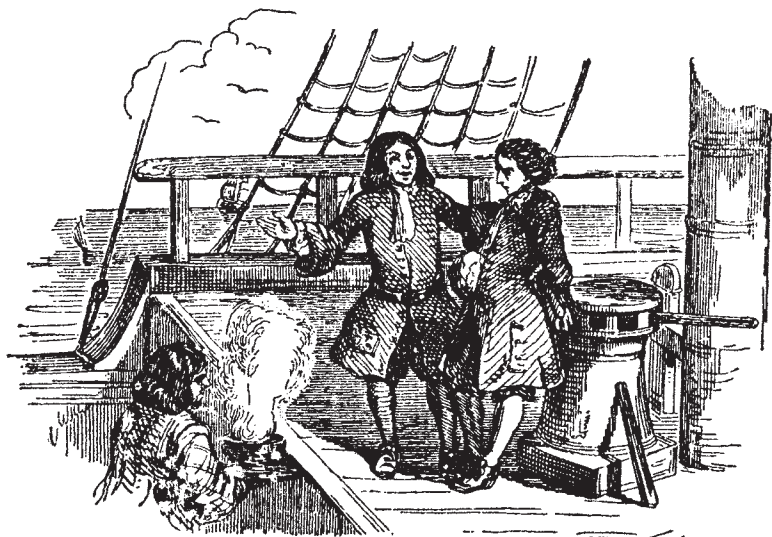
Naktį puikiai išsimiegojau, ir mano jūrų ligos neliko nė pėdsako, buvau linksmas ir su nuostaba žiūrėjau į jūrą, kuri dar vakar buvo tokia rūsti ir siaubinga, bet taip greit pasidarė tokia rami ir maloni. Ir čia, tarsi norėdamas sugriauti geruosius mano pasiryžimus, prie manęs priėjo bičiulis, suviliojęs plaukti drauge.

– Na, Bobai, – tarė jis, pliaukštelėjęs man per petį, – kaip jau tiesi po vakarykščios? Kertu lažybų, kad ne juokais išsigandai, kai pūstelėjo vėjelis, tiesa?

– Tu vadini tatai vėjeliu? – sušukau aš. – Čia buvo baisi audra.

– Audra! Ak, tu kvailiuk! – atkirto jis. – Tai čia, tavo manymu, audra? Eik tu! Visa tai buvo tik niekis. Duok mums gerą laivą ir jūros platybes, tai mes tokio vėjo gūsio nė nepastebėsime. Na, bet tu dar neprityręs jūrininkas. Eime geriau išsivirti punšo ir viską pamiršime. Tik pažvelk, koks puikus dabar oras!

Norėdamas sutrumpinti šią liūdną savo apysakos dalį, tiesiog pasakysiu, kad toliau vyko taip, kaip dažniausiai esti tarp jūrininkų: išsivirėme punšo, aš nuo jo pasigėriau ir tos nakties kvaituly paskandinau visą savo atgailą, visus samprotavimus apie savo elgesį praeityje ir visus ateities pasiryžimus. Žodžiu sakant, vos tik jūros paviršius išsilygino, vos tik po audros įsigalėjo tylą, o sykiu su audra nurimo sukelti mano jausmai ir dingo baimė būti bangų prarytam, sugrįžo senieji mano troškimai, ir aš visiškai užmiršau savo priesaikas ir įžadus, kuriuos buvau sau davęs

negandos valandą. Tiesa, tarpais apsigalvodavau, rimtos mintys dar mėgindavo kai kada sugrįžti atgal, bet aš vydavau jas šalin, kovojau su jomis lyg su ligos priepuoliais (taip juos tada vadinau) ir, girtuokliavimo bei linksmos kompanijos padedamas, jų nusikračiau; per penkias šešias dienas visiškai nugalėjau savo sąžinę, kaip tik to gali pageidauti jaunuolis, pasiryžęs nekreipti į ją dėmesio. Bet manęs laukė dar vienas išbandymas. Apvaizda, kaip visada tokiais atvejais, norėjo atimti iš manęs net paskutinio pasiteisinimo galimybę; mat jei aš šį kartą dar nesupratau, kad buvau jos išgelbėtas, tai naujas išbandymas buvo toks, jog net pats didžiausias ir labiausiai užkietėjęs mūsų įgulos niekšas negalėjo nematyti pavojaus ir stebuklingo išgelbėjimo.

Šeštą dieną atplaukėme į Jarmuto prieuostį. Visą laiką iš priešingos pusės pūtė silpnas vėjas, ir po audros mes visai netoli tenuplaukėme. Čia turėjome išmesti inkarą ir prastovėjome, pučiant priešingam pietvakarių vėjui, septynias ar aštuonias dienas.

Per tą laiką iš Niukaslo į tą patį prieuostį atplaukė labai daug laivų, nes čia visuomet sustoja tie, kurie laukia palankaus vėjo, norėdami įplaukti į Temzę.

Bet mes nebūtume taip ilgai stovėję ir būtume plaukę upe aukštyr su potvyniu, jei vėjas nebūtų pasmarkėjęs ir jei po ke-turių penkių dienų nebūtų ėmęs pūsti dar smarkiau. Tačiau Jar-muto prieuostis, kaip manoma, tiek pat tinka laivams stovėti kaip ir uostas, o mūsų inkarai ir inkarų lynai buvo tvirti, todėl mūsų žmonės nė kiek nesijaudino, nesitikėdami pavojaus, ir leido laiką ilsėdamiesi bei linksminamiesi, kaip tat įprasta jūrininkams. Bet aštuntos dienos rytą vėjas dar pasmarkėjo, ir mums visiems teko pasidaruoti, kol nuėmėme stengas, stipriai viską pritvirtinome ir priirišome, kad laivas kiek galėdamas ramiau laikytųsi. Apie vidur-dienį kilo didelės bangos, laivą ėmė smarkiai supti, per bortą keletą kartų kliūstelėjo vanduo, ir porą sykių mums pasirodė, kad laivas nutrūko nuo inkaro; tada kapitonas įsakė išmesti atsarginį inkarą, ir šitaip laikėmės dviem inkarais prieš vėją, ligi galo išleidę lynus.

Tuo metu kilo iš tiesų baisiausia audra, ir dabar jūrininkų veiduose mačiau nustebimą ir siaubą. Girdėjau, kaip netgi pats kapitonas, stropiai rikiavęs gelbstimuosius laivo darbus, eidamas pro mane į savo kajutę ir atgal iš jos, keletą sykių patsai sau tyliai sumurmėjo: „Viešpatie, pasigailėk mūsų! Visi žūsime, visiems mums galas!“ Pačioje šio sąmyšio pradžioje buvau lyg apkvaitęs, nejudėdamas gulėjau savo kajutėje, kuri buvo po laiptais, ir ne-galiu net aprašyti, kokia buvo mano nuotaika. Man buvo sunku vėl pradėti atgailauti po to, kai taip aiškiai buvau paniekinęs ir taip griežtai atmetęs tą atgailą. Maniau, kad mirties pavojus yra praėjęs ir kad ši audra baigsis taip pat kaip ir pirmoji. Bet kai

pats kapitonas, eidamas pro šalį, kaip tik ką minėjau, prasitarė, kad mes visi žūsime, aš baisiai išsigandau. Išėjau iš kajutės ant denio: kaip gyvas nebuvau matęs tokio klaikaus vaizdo. Jūra riedėjo bangos, aukštumo sulig kalnu, ir kas trys keturios minutės toksai kalnas mus užgriūdavo. Kai įsidrąsinęs apsižvalgiau, aplinkui temačiau vien siaubą. Du sunkiai prikrauti laivai, su nuleistais inkarais stovintys netoli mūsų, norėdami pasilengvinti, nukirto savo stiebus. Mūsų jūreiviai sušuko, kad nugrimzdo laivas, stovėjęs už kokios mylios priešais mus. Dar du laivai buvo nutraukti nuo inkarų ir nublokšti į atvirą jūrą likimo valiai, nes nei vienas, nei kitas nebeturėjo jokio stiebo. Mažieji laivai laikėsi geriau už kitus, nes buvo atsparesni, bet du ar trys iš jų taip pat buvo nunešti į jūrą, ir jie prašvilpė pro pat mus, suvynioję visas bures, tik su vienu kliveriu prie vairo.

Vakare šturmanas ir bocmanas paprašė kapitoną leisti jiems nukirsti fokstiebi^{*}. Kapitonas labai to nenorėjo, bet bocmanas ėmė jam įrodinėti, jog laivas paskęs, jei fokstiebis bus paliktas, ir pastarasis sutiko, o kai buvo nukirstas fokstiebis, tai grotstiebis^{**} ėmė taip siūbuoti ir taip smarkiai supti laivą, kad teko nukirsti ir jį ir taip visiškai nuvalyti denį.

Galite spręsti, ką turėjau patirti per visą tą laiką, būdamas vien jūreivis naujokas, andai taip išsigandęs nedidelio bangavimo. Bet jei po daugelio metų mano atmintis nešlubuoja, mirtis man tuomet buvo ne tiek baisi: dešimt kartų labiau mane gąsdino mintis, kad sulaužiau savo įžadus ir vėl griebiausi pirmųjų nelemųjų

* Priekinis stiebas.

** Didysis stiebas.

savo planų, ir šitos mintys sykiu su audros baime stūmė mane į tokią būklę, kurios neatpasakosi jokiais žodžiais. Bet visų blogiausia dar buvo priešakyje. Audra vis tebešėlo su tokia jėga, kad, pačią jūrininkų prisipažinimu, jiems dar niekad nebuvo tekę matyti baisesnės. Mūsų laivas buvo tvirtas, bet nuo sunkaus krovinio giliai nugrimzdęs į vandenį, ir jį taip supo, kad jūreiviai nuolat šaukė, jog jis nuskęs. Audra siautėjo vis smarkiau, ir aš pamačiau, – o tai retai kada pamatysi, – kaip kapitonas, bocmanas ir keli jautresni žmonės ėmė melstis, kas akimirksnis laukdami, kad laivas ims skęsti. Dar baisnis kilo siaubas, kai staiga vidurnaktį vienas jūreivis, nusileidęs į triumą pasižiūrėti, suriko, kad laive atsiradusi skylė, o kitas pranešė, jog vanduo jau pakilęs per keturias pėdas.

Tada visi buvo pašaukti prie siurblio. Vos tik išgirdau šiuos žodžius, mano širdis nutirpo, ir aš sukniubau kajutėje ant savo gulto, kur sėdėjau. Bet jūreiviai mane prikėlė ir pasakė, kad jei ligi šiol buvau nenaudingas, tai dabar galįs dirbti kaip ir visi kiti; aš atsikėliau, nuėjau prie siurblio ir ėmiau uoliai pumpuoti. Tuo tarpu keli nedidukai krovinių laivai, nepajėgdami atsispirti prieš vėją, pakėlė inkarus ir išplaukė į jūrą; pastebėjęs juos plaukiančius pro šalį, kapitonas įsakė iššauti iš patrankos, šitaip norėdamas pranešti apie sunkią mūsų padėtį. Nesuprasdamas šito šūvio reikšmės, aš nustėrau iš baimės, manydamas, kad mūsų laivas sudužęs ar apskritai atsitikę kas nors baisaus. Žodžiu sakant, aš taip išsigandau, jog apalpau. Bet tą valandą kiekvienam rūpėjo gelbėti tikrai savo gyvybę, tad į mane niekas nekreipė dėmesio ir nepasidomėjo, kas man atsitiko. Kitas stojo prie siurblio į mano vietą, paspyręs mane koja ir palikęs gulėti, būdamas tikras, kad kritau negyvas; praėjo nemaža laiko, kol atsipeikėjau.